РЕШЕНИЯ

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2018/1993 НА СЪВЕТА

от 11 декември 2018 година

относно договорености за интегрирана реакция на ЕС при политическа криза

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

Като взе предвид Решение 2014/415/ЕС на Съвета от 24 юни 2014 г. относно договореностите за прилагане от страна на Съюза на клаузата за солидарност ([1]), и по-специално член 9, параграф 3 от него,

като има предвид, че:

(1) Настоящото решение се отнася до адаптирането на договореностите за интегрирана реакция на ЕС при политическа криза (ИРПК), одобрени от Съвета на 25 юни 2013 г. и посочени в член 1, параграф 2 на Решение 2014/415/ЕС. ИРПК следва да осигурява своевременно координиране и реагиране на политическо равнище на Съюза при кризи, независимо дали са породени на територията на Съюза или извън него, и които имат широко въздействие или политическа значимост.

(2) ИРПК следва да подкрепя договореностите за прилагането на клаузата за солидарност. Както е посочено в Решение 2014/415/ЕС, ИРПК може да се използва преди позоваване на клаузата за солидарност и след постепенното отпадане на реакцията. Поради това договореностите за ИРПК следва да бъдат разработени така, че да бъдат подходящи както при позоваване на клаузата за солидарност, така и независимо от нея.

(3) Договореностите за реагиране на равнището на Съюза следва да подобрят ефективността посредством засилена координация въз основа на съществуващите инструменти и зачитане на правомощията на институциите, както и компетентностите и отговорностите на държавите членки.

(4) Съветът, в качеството му на институция с функции по определяне на политиките и координиране съгласно член 16 от Договора за Европейския съюз (ДЕС), следва да бъде натоварен с ИРПК, тъй като ИРПК се отнася до координацията и реакцията на политическо равнище на Съюза. В съответствие с член 222, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) Съветът е институцията, в която се осъществява координацията за прилагането на клаузата за солидарност от Съюза и от държавите членки съгласно член 1, параграф 2 от Решение 2014/415/ЕС.

(5) Комитетът на постоянните представители на правителствата на държавите членки към Европейския съюз (Корепер), създаден с член 240 от ДФЕС, отговаря съгласно ДЕС и ДФЕС, както и съгласно Процедурния правилник на Съвета за подготовката на всички заседания на Съвета и за осигуряване на съгласуваност на политиките и действията на Съюза.

Отговорността на Корепер в различните области на политиките на Съюза и комбинацията от бързина и висока степен на политическа ангажираност поставят Корепер в центъра на дейностите по ИРПК, извършвани в рамките на Съвета. Като се има предвид цялостната политическа отговорност на председателството по време на всеки мандат, председателството следва да води процеса по ИРПК на равнището на Корепер.

(6) Постоянният комитет за оперативно сътрудничество в областта на вътрешната сигурност, създаден с член 71 от ДФЕС, гарантира насърчаването и засилването на оперативното сътрудничество в областта на вътрешната сигурност в границите на Съюза. Без да засяга член 240, той спомага за координирането на действията на компетентните органи на държавите членки.

(7) Комитетът по политика и сигурност (КПС), създаден с член 38 от ДЕС, следи международното положение в областта на външната политика и политиката на сигурност (ОВППС) и допринася за определянето на политиката посредством предоставянето на становища в Съвета, без да засяга ролята на Корепер. В случай на криза със събития в сферата на ОВППС е необходимо тясно сътрудничество между председателите на Корепер и КПС.

([1]) ОВ L 192, 1.7.2014 г., стр. 53.

(8) Комисията, в качеството си на институция, която укрепва общия интерес на Съюза и предприема подходящите инициативи за тази цел, като осигурява също прилагането на Договорите и на мерките, приети от институциите съгласно член 17 от ДЕС, играе ключова роля, когато участва в ИРПК.

(9) Върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (ВП) и Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) разполагат със структури за експертна помощ по разузнавателни и военни въпроси, както и с мрежата на делегациите, които също могат да допринасят за реагирането при кризи с външно измерение. В зависимост от естеството на кризата други структури и агенции на Съюза в областта на ОВППС или Общата политика за сигурност и отбрана следва да предоставят принос съгласно съответните разпоредби на правото на Съюза, когато е уместно.

(10) Всяка криза може да има различни характеристики, които да изискват съответно третиране в рамките на Съвета. Предвидено е ИРПК да е гъвкава и с възможност за променлив обхват, което да позволява различна степен на участие на политическото равнище и на необходимата подкрепа във връзка с нуждите на възникналата криза. Гъвкавостта се постига посредством два режима на задействане, а именно споделяне на информация или пълно задействане, и чрез възможности за включване на съответните участници. Променливият обхват се отнася до равнището на вземане на политическите решения.

(11) Комисията и ВП активно допринесоха за оформянето и създаването на ИРПК през 2013 г. След създаването на ИРПК Комисията и ВП решиха да подкрепят договореностите за ИРПК по последователен начин и останаха ангажирани с приноса за тяхното изпълнение. Приносът на Комисията и на ВП за ИРПК следва да бъде включен в настоящото решение, като се отчитат в пълна степен правомощията на Комисията и на ВП.

(12) ИРПК беше използвана широко в подкрепа на обмена на информация относно комплексни кризи (страници за мониторинг на положението в Сирия/Ирак, Йемен, кризата с ебола, Украйна, Непал и др.), за комуникацията при криза (най-добри практики и стратегии за комуникация), за оказване на хуманитарна помощ, както и в областта на борбата с тероризма. Тя беше задействана за първи път през октомври 2015 г. при кризата с бежанците и мигрантите. След задействането ѝ тя имаше основно значение при проследяването и подкрепата за мерките в отговор на кризата, при докладването на Корепер, на Съвета и на Европейския съвет. ИРПК беше използвана и за учения по реакцията на Съюза при големи кризи, причинени от кибератаки, природни бедствия или хибридни заплахи.

(13) Стандартните оперативни процедури за ИРПК (IPCR SOPs), които вече съществуват в рамките на действащите договорености за ИРПК и са подробно изложени в отделен документ, следва да бъдат доразработени и актуализирани според нуждите, така че ясно да се установят процедурите, както и действията, които се очакват от всеки участник в процеса по ИРПК.

(14) Стандартните оперативни процедури за интегрирана ситуационна осведоменост и анализ (ISAA), разработени в съответствие с IPCR SOPs от Комисията и ЕСВД в рамките на съответните им роли и отговорности, следва да уточняват по-специално процеса на съставяне на ISAA, и начините за интегриране на предоставената от държавите членки информация. При съставянето на ISAA ще бъде от решаващо значение да се оползотвори в пълна степен потенциалното единодействие между участниците и съществуващите средства, структури и способности на равнището на Съюза, като се избягва дублирането на съществуващи структури и създаването на нови постоянни структури.

(15) Беше създадена неформална кризисна комуникационна мрежа на ИРПК (CCN), съставена от експерти по комуникациите от държавите членки и от съответните органи на Съюза, за да допринася за готовността, по-специално посредством обмен на добри практики и извлечени поуки.

(16) В съответствие с член 346, параграф 1, буква а) от ДФЕС нито една държава членка не е задължена да предоставя информация, чието разкриване тя счита за противоречащо на основните интереси на нейната сигурност. Всяка класифицирана информация се обработва в съответствие с Решение 2013/488/ЕС на Съвета ([1]),

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Предмет и обхват

1. Настоящото решение определя договореностите за интегрирана реакция на ЕС при политическа криза (ИРПК). ИРПК дава възможност за своевременно координиране и реагиране на политическо равнище на Съюза при кризи, независимо дали породени на територията на Съюза или извън него, които имат широко въздействие или политическа значимост.

([1]) Решение 2013/488/ЕС на Съвета от 23 септември 2013 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицирана информация на ЕС (ОВ L 274, 15.10.2013 г., стр. 1).

2. ИРПК осигурява на Съвета нужните инструменти и гъвкавост за вземане на решения относно подготвянето на реакцията на Съюза, включително посредством бързи консултации и евентуални предложения за действие. Политическият контрол и стратегическото ръководство на всички етапи от процеса на ИРПК се осъществяват под ръководството на председателството на Съвета, като се отчитат в пълна степен правомощията на Комисията и на ВП.

3. ИРПК представлява единен набор от договорености за даване на последователна, ефикасна и своевременна реакция на политическо равнище на Съюза при кризи. ИРПК се използва от Съвета за осъществяване на координация на политическо равнище при задействане на клаузата за солидарност, предвидена в член 1, параграф 2 на Решение 2014/415/ЕС на Съвета, съгласно член 222, параграф 3 от ДФЕС.

4. Тези договорености не заместват, нито дублират съществуващите механизми или договорености на Съюза.

Член 2

Структура на ИРПК

1. ИРПК има два режима на задействане, за които се взема решение от председателството в зависимост от сериозността на кризата и нуждите за реакцията:

а) режим за обмен на информация, който служи за установяване на ясна картина на положението и за подготовка за евентуално пълно задействане;

б) режим на пълно задействане, който предполага изготвянето на ответни мерки.

2. ИРПК се състои от помощни елементи, които са от съществено значение за осигуряване на информирано вземане на решения в рамките на Съвета и ефективна политическа координация на равнището на Съюза. Тези помощни елементи са следните:

а) неформални кръгли маси, свиквани от председателството с подкрепата и консултациите на генералния секретариат на Съвета (ГСС), съгласно посоченото в член 7;

б) капацитет за интегрирана ситуационна осведоменост и анализ („ISAA“), разработен от службите на Комисията и ЕСВД в рамките на съответните им функции и отговорности, съгласно посоченото в член 8;

в) специално разработена и защитена уебплатформа, собственост на Съвета, която подпомага навременния обмен на информация съгласно посоченото в член 9; и

г) централна, денонощно действаща точка за контакт на равнището на Съюза с компетентните органи на държавите членки и други заинтересовани страни, което ще бъде осигурявано от Координационния център за реагиране при извънредни ситуации на Европейската комисия, съгласно посоченото в член 10.

3. За да се подобри вземането на решения на политическо равнище на Съюза, посочените в параграф 2, букви а), б) и в) помощни елементи имат следните характеристики:

а) съобразени са с потребностите на равнището на вземане на политически решения, под ръководството на председателството след задействането на ИРПК и при консултиране със службите на Комисията и ЕСВД;

б) покриват всички основни сектори, засегнати от кризата;

в) интегрирани са и по съгласуван начин обединяват различните измерения на дадена криза;

г) имат подходящата необходима степен на подробност; и

д) се предоставят своевременно, осигурявайки достатъчно време преди формалните дискусии.

Член 3

Определения

За целите на настоящото решение се прилагат следните определения:

а) „криза“ означава положение, чието въздействие или политическа значимост са толкова съществени, че се налага своевременно координиране на политиката и реакцията на политическо равнище на Съюза;

б) „реакция“ означава всяко действие, предприето в случай на криза, за преодоляване на неблагоприятните последици от нея.

Член 4

Задействане

1. В случай на криза решението за задействане на ИРПК се взема от председателството. Всяка държава членка може да прикани председателството да направи това.

2. Когато има позоваване на клаузата за солидарност, председателството незабавно задейства ИРПК в режим на пълно задействане в съответствие с член 5, параграф 1 от Решение 2014/415/ЕС, в случай че това вече не е направено.

3. Когато няма позоваване на клаузата за солидарност, преди да реши задействането, председателството се консултира при необходимост със засегнатите държави членки, както и с Комисията и с ВП.

4. Председателството получава съвети и съдействие от ГСС. Освен това председателството може да търси експертна помощ от службите на Комисията и от ЕСВД в рамките на съответните им функции и отговорности, както и от съответните агенции на Съюза, държавите членки и съответните заинтересовани лица или организации.

5. Решението за задействане на ИРПК в режим за обмен на информация може да бъде взето при съгласие и от ГСС, службите на Комисията и ЕСВД, при консултация с председателството.

6. В зависимост от развитието на кризата и политическите нужди председателството може да реши по всяко време да повиши или понижи действието от единия режим на задействане в другия. Докато клаузата за солидарност остава задействана, ИРПК се задържа в режим на пълно задействане.

7. Председателството уведомява генералния секретар на Съвета за решението да се задейства ИРПК. ГСС информира незабавно Комисията и ВП, както и Кабинета на председателя на Европейския съвет.

Член 5

Прекратяване

Решението за прекратяване на ИРПК ще се взема от председателството, след консултация със засегнатите държави членки, ако е целесъобразно, както и след консултация с Комисията и ВП. ИРПК не се прекратява, докато е задействана клаузата за солидарност.

Член 6

Равнище Корепер

1. За да се гарантира съгласуваността на политиките и действията на Съюза, Корепер е по подразбиране равнището, на което се извършва наблюдението на договореностите за ИРПК. Председателството незабавно информира Корепер за основните аспекти на кризата и за процедурата, която ще се приложи.

2. Председателството решава, с оглед на особеностите на кризата и свързаните с нея политически аспекти на реакцията, дали да насочи въпросите, които е необходимо да бъдат обсъдени, към подходящите подготвителни органи на Съвета, в съответствие с Процедурния правилник на Съвета. В зависимост от случая шестмесечното председателство се координира с представителите на ВП, осигуряващи председателството на съответните подготвителни органи на Съвета, както и при необходимост с председателя на Военния комитет, които отговарят за свикването на заседания на тези органи.

Член 7

Кръгли маси

1. Кръглите маси имат за цел да установи дали е налице кризисна ситуация и да я проучат, така че в процеса на вземане на политически решения да е осигурена подходящата информация.

2. Кръглите маси се свикват по инициатива на председателството, с подкрепата и експертната помощ на ГСС.

3. Председателството решава какъв да бъде съставът на кръглите маси. Към службите на Комисията и ЕСВД се отправя покана да присъстват и да предоставят информация относно съответните си области на компетентност. Кабинетът на председателя на Европейския съвет също бива поканен да участва. Засегнатите държави членки и други заинтересовани страни и експерти по определени въпроси, включително представители от трети държави и международни организации, както и координаторът на Съюза за борбата с тероризма се канят да присъстват по целесъобразност.

4. В „режим за обмен на информация“, в случай че кръглата маса е свикана от председателството, тя служи главно за наблюдение на положението, за оценяване на изискванията за информация и за да се прецени дали е необходимо пълно задействане. В случай на пълно задействане участниците в кръглата маса, под ръководството на председателството при необходимост изготвят, разработват и актуализират проекти за предложения за действия, които да бъдат представени на Съвета за обсъждане и вземане на решение в зависимост от нуждите.

Член 8

Интегрирана ситуационна осведоменост и анализ

1. Помощният интегриран капацитет за ISAA изготвя доклади, които допринасят за осигуряването на информация за дискусията на кръглите маси по време на заседанията на Съвета и на подготвителните му органи, както и на Европейския съвет.

2. Докладите по линия на ISAA се изготвят в съответствие с конкретните нужди на политическо равнище на Съюза, определени от председателството на Съвета. За тази цел председателството съставя политически и стратегически насоки след консултация със службите на Комисията и ЕСВД и при необходимост ги актуализира.

3. Помощният интегриран капацитет за ISAA осигурява възможност:

а) да се събира и споделя информация за текущото състояние, анализите, провеждани от Съюза и държавите членки, решенията и мерките, които имащите отношение заинтересовани страни са взели или предстои да вземат, необходимостта от политическа координация на равнището на Съюза, заявена от имащите отношение заинтересовани страни;

б) да се обработва посочената в буква а) информация и да се изготвя интегриран обзор на ситуацията; и

в) да се изготвя интегриран анализ, включително за възможното развитие на ситуацията и съответните последствия.

За тази цел държавите членки и съответните агенции и органи на Съюза се стремят да подпомагат тези действия и да предоставят подходяща информация в необходимия срок.

4. ISAA представлява инструмент за обмен на информация, който осигурява принос и за държавите членки и подпомага Комисията и ВП в тяхната дейност.

5. ISAA е разработен от службите на Комисията и ЕСВД в рамките на съответните им функции и отговорности и съществуващите средства и способности. Наред с това ISAA се основава на относима информация и анализ, предоставени от държавите членки (напр. от съответните национални кризисни центрове), по-специално чрез уебплатформата, както и от агенциите на Съюза.

6. При задействане на ИРПК и докато не бъдат прекратени действията, тази подкрепа е налична постоянно. Тя се осигурява своевременно на председателството и Съвета през цялото времетраене на кризата, което дава възможност за нейното проактивно управление. В зависимост от развитието на кризата председателството може да реши да поиска засилване или намаляване на подкрепата, свързана с ISAA. Продължава редовното наблюдение от секторните източници на Съюза.

7. В зависимост от естеството на кризата, при определена кризисни ситуации Корепер може да даде разрешение за достъп до докладите по линия на ISAA на трети страни и международни партньори, като асоциираните към Шенген държави.

Член 9

Уебплатформа

1. Специално разработена уебплатформа, създадена и управлявана от ГСС, служи за основен инструмент на ИРПК във вид на електронен център, обединяващ съответните заинтересовани страни.

2. Достъпът до тази платформа е ограничен до лица, определени от съответните заинтересовани страни, а именно Генералния секретариат на Съвета (за Съвета и Европейския съвет), държавите членки, Комисията и ЕСВД (за ВП) и съответните агенции на Съюза.

3. За да се насърчава обменът на информация на уебплатформата, по-специално с чувствителен характер, информацията не се разкрива на лица, различни от имащите отношение заинтересовани страни, посочени в параграф 2, освен ако не е изрично разрешено от Корепер. ГСС, в сътрудничество с председателството, участва в даването на отговор на исканията за информация, получени от такива страни.

4. За да се избегне дублиране, уебплатформата не замества, нито може да бъде заменена от който и да било от секторните уебинструменти на Съюза. Класифицирана информация над RESTREINT UE/EU RESTRICTED се обменя посредством съответните акредитирани канали.

5. Уебплатформата е на разположение дори и без задействане на ИРПК, по-специално за съответната обща информация, учения, извлечени поуки и дейности за обучение, както и за точките за контакт по линия на ИРПК. При всяко задействане на ИРПК се създава кризисна уебстраница.

6. В случай на криза без задействане на ИРПК ГСС — със съгласието на председателството — може да създаде „страница за наблюдение“ евентуално по искане на засегната държава членка, Комисията или ЕСВД. Тази страница улеснява обмена на информация и действа като хранилище за лесно достъпни доклади и информация за ситуацията. Създаването на страница за наблюдение не води до изготвяне на доклади по линия на ISAA.

7. Уебплатформата на ИРПК включва също специални тематични форуми или центрове, които да се използват най-вече в некризисни периоди с цел работа в мрежа, обмен на информация и сътрудничество, за да се допринесе за готовността за управление на кризи.

8. ГСС се консултира с председателството и делегациите на Съвета при планиране на структурни промени в платформата.

Член 10

Централна, денонощно действаща точка за контакт

При задействане на ИРПК започва да функционира централната, денонощно действаща точка за контакт, без да се засяга разпределението на отговорностите в рамките на службите на Комисията и ЕВСД и съществуващите информационни мрежи.

Член 11

Стандартни оперативни процедури

1. Председателството, с подкрепата на ГСС, доразработва и актуализира според нуждите съществуващите стандартни оперативни процедури за ИРПК (IPCR SOPs), така че ясно да се установят процедурите, както и действията, които се очакват от всеки участник в процеса по ИРПК. Към държавите членки, Комисията и ЕСВД се отправя покана да дадат принос. Всяка нова версия на IPCR SOPs се представя за одобрение от Корепер.

2. Европейската комисия и ЕСВД, в рамките на съответните им роли и отговорности, разработват стандартните оперативни процедури за ISAA в съответствие с IPCR SOPs, които уточняват процеса на съставяне на ISAA и начините за интегриране на предоставената от държавите членки информация.

Член 12

Готовност

1. За да се укрепи допълнително капацитетът за бърза реакция на Съюза на политическо равнище в кризисни ситуации, се разработват мерки за готовност и рамка за комуникационна стратегия. Тези мерки са съобразени с най-актуалните проблемни области, във връзка с които е възможно да се задейства ИРПК, и са подкрепени от политика за готовност и свързана с нея програма по линия на ИРПК, които ще имат за цел да подобрят всички компоненти на способностите по линия на ИРПК.

2. Политиката за готовност се представя на Съвета за одобрение. Програмата за готовност се представя на Корепер.

3. За да се повишат познанията и готовността на всички заинтересовани страни, се организира специализирано обучение за процедурите и инструментите, които се използват при кризи, изискващи координация в Съюза на политическо равнище.

4. В рамките на политиката за готовност по линия на ИРПК се предвиждат междусекторни учения и се определят процедурите и условията за планиране на ученията, които са свързани с ИРПК. Ученията по линия на ИРПК се организират от председателството с подкрепата на ГСС и в тях участват държавите членки на доброволна основа. Комисията и ВП са привлечени за активно участие в тази дейност и се приканват да дадат своя принос, когато е целесъобразно. Всяко учение, което е свързано с ИРПК, зачита политиката за готовност на ИРПК.

5. Политиката за готовност на ИРПК допринася също за по-добрата комуникация с обществеността и за съгласуваността на съобщенията по време на криза. Тази дейност може да се подкрепя от неформална кризисна комуникационна мрежа (CCN).

6. Ще се извличат поуки както от ученията, така и от задействането на договореностите за ИРПК в реални условия. Ще се прилага структуриран процес за извличане на поуки.

Член 13

Европейски съвет

В зависимост от кризата биха могли да се наложат своевременни консултации или вземане на решения на равнище Европейски съвет. За тази цел кабинетът на председателя на Европейския съвет също се приканва да участва пълноценно в ИРПК от момента на нейното задействане и за дейности за привеждане в готовност.

Член 14

Информация и комуникация

1. Председателството незабавно информира Европейския парламент за задействането на ИРПК.

2. Съгласуваната комуникационна стратегия, включително чрез общи съобщения, е част от мерките за отговор в случай на задействане на ИРПК.

Член 15

Преглед

1. Договореностите в настоящото решение подлежат на преглед съобразно установените потребности и във всички случаи в рамките на 12 месеца след прекратяването им, за да се гарантира, че са формулирани съответните изводи и се предприемат подходящи мерки. Прегледът се извършва от Съвета въз основа на информация, предоставена от държавите членки, Комисията и от ВП.

2. Когато е подходящо, настоящото решение може да се преразгледа, по-специално за да отговори на потребностите, установени от Съвета в контекста на прегледа съгласно член 9, параграф 3 от Решение 2014/415/ЕС.

Член 16

Влизане в сила

Настоящото решение влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел на 11 декември 2018 година.

За Съвета

Председател

G. BLÜMEL